

Zavod za podporo civilnodružbenih iniciativ in multikulturno sodelovanje Pekarna Magdalenske mreže Maribor je zasebni zavod, ki deluje na področju **kulture, mladine in civilne družbe**. V letu 2025 smo obeležil 28. obletnico delovanja. Dosledno smo sledili Strateškemu načrtu organizacije (2021 – 2026) in skupno organizirali **1360 aktivnosti**, ki se jih je udeležilo **11 562 udeležencev/gledalcev/obiskovalcev**. Vsebine smo pretežno izvajali v naših prostorih in na zunanjih površinah v KC Pekarna, OBRATU, prostoru umetnosti in participacije, na srednjih šolah in fakultetah, gostujoči umetniki in ustvarjalci pa so koristili možnost bivanja v rezidenčnih ateljejih v Vetrinjskem dvoru.

I. PODROČJA DELOVANJA

Program naše organizacije je bil v letu 2025 skozi tri stebre (mladina, kultura, civilna družba) osredotočen na devet programskih sklopov:

1. Avtonomija mladih.
2. Neformalno učenje in usposabljanje ter večanje kompetenc mladih,
3. Dostop mladih do trga delovne sile in podjetnost mladih,
4. Skrb za mlade z manj priložnostmi,
5. Prostovoljstvo, solidarnost in medgeneracijsko sodelovanje mladih,
6. Mobilnost mladih in mednarodno povezovanje,
7. Sodelovanje mladih pri upravljanju javnih zadev v družbi,
8. Ustvarjanje produkcijskih pogojev za angažirano umetnost,
9. Socialno kulturni programi.

Krovni dokumenti, ki jih pri našem delu upoštevamo so Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju (ZJIMS), Resolucija o Nacionalnem programu za mladino (2013-2022), poročilo Quality Youth Work in raziskava Mladina 2020 Položaj mladih v Sloveniji. Izsledke raziskave Mladina 2020 upoštevamo pri pripravi programa, posebej se nam zdi pomembno, da področje priložnostnega učenja ponovno pridobiva na pomenu in da je eden izmed zaključkov raziskave, da je potrebno krepiti prostore civilne družbe. Pri delu upoštevamo tudi Zakon o prostovoljstvu in Pravilnik ter smernice zapisane v Communication on EU Policies and Volunteering ter Strategijo razvoja nevladnih organizacij do 2030 in Strategijo razvoja prostovoljstva do 2030.

I. 1. Avtonomija mladih

V okviru **Centra kritične pismenosti** mlade in ostale zainteresirane spodbujamo k uporabi orodji kritične pismenosti za angažirano sodelovanje v družbenem življenju. Kritična pismenost je koncept, ki pismenosti kot referenci za branje in ustvarjanje tekstov, dodaja kritičnost kot eksplicitno etično in politično dimenzijo. Opozarja, da so jezik, dostop do informacij in dostop do znanja, ena ključnih osi vzpostavljanja razmerij moči v družbi, po kateri se izvaja dominacija, izključevanje ter nasilje.

V letu 2025 smo izpeljali 7 delavnic S kritično pismenostjo do participatornega proračuna v šolah, ki se jih je udeležilo 147 dijakov II. gimnazije Maribor. Poleg tega smo v okviru projekta Razumeti svet! izpeljali delavnice kritične medijske pismenosti za mlade udeležence programa PUM-O v Mariboru, Velenju, Murski Soboti in Slovenj Gradcu, delavnice kritične medijske pismenosti za starejše pa v Mariboru, Jarenini, Murski Soboti in Kidričevem. Za zaposlene v slovenskih knjižnicah smo v NUK-u v Ljubljani izvedli dvodnevni Seminar kritične pismenosti, na povabilo Mariborske knjižnice pa smo v okviru posveta Pismenost na prepihu 2025 pripravili predavanje z naslovom Kritična pismenost kot orodje za družbene spremembe.

Ob obletnici nakbe smo drugo leto zapored skupaj s partnerji pripravili serijo dogodkov Svobodna Palestina, v okviru katerih smo z gosti pod drobnogled postavil izraelsko okupacijo palestinskih ozemlj, apartheid in genocid. V mesecu maju smo gostili dva palestinska umetnika, s katerima smo organizirali javne pogovore in razstavo. Posebej smo ponosni, da smo v Slovenijo pripeljali Francesco Albanese, posebno poročevalko ZN za človekove pravice na okupiranem palestinskem ozemlju. Francesca Albanese je imela strokovno predavanje Pravni vidiki izraelskega genocida v Gazi na Pravni fakulteti Univerze v Mariboru. Prvi javni dogodek Genocid v Palestini in sokrivda Zahoda se je odvil v Lutkovnem gledališču Maribor in je bil namenjen širši javnosti. Sledil je strokovni posvet s posebno poročevalko ZN Francesco Albanese na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani. Na drugem javnem dogodku v Atriju ZRC SAZU je Francesca Albanese skozi pogovor z Waafa Kanaan in Kristino Božič podrobneje predstavila izsledke svojega zadnjega poročila ZN From economy of occupation to economy of genocide. Serije dogodkov se je skupno udeležilo 1129 ljudi, štirih spremljevalnih dogodkov skozi leto pa 85.

V okviru projekta Razumeti svet! smo prevedli in oblikovali slovenski izvod grafičnega romana Moč zgrajena iz sanj: moja zgodba je Palestina. Pripravili smo tudi Priporočila Razumeti svet za učitelje in strokovne delavce, ki delajo z mladimi.

Informiranje se vsako leto znova izkaže kot pomembna dejavnost naše organizacije in eno ključnih področij, ki vplivajo na doseganje avtonomije mladih in njihovo aktivno participacijo v družbi. Pri svojem delu združujemo različne pristope, sledimo trendom, vsekakor pa smo mnenja, da z osebnim pristopom ponudimo mladim največ. Ocenjujemo, da je prenova naše spletne strani prispevala k temu, da jo mladi pogosteje obiskujejo, tedenski napovednik naše organizacije in socialna omrežja (FB, IG) pa so ključni načini komuniciranja z mladimi. Mladi v našem centru iščejo informacije za zadovoljevanje lastnih interesov in informacije o možnih oblikah pomoči za razreševanje njihovih osebnih stisk in problemov

bodisi osebno, po telefonu ali elektronski pošti. V letu 2025 smo beležili 518 posredovanih informacij osebno, po telefonu ali elektronski pošti.

II 2. Neformalno učenje in usposabljanje ter večanje kompetenc mladih

Programne neformalnega učenje pripravljamo z namenom večanja kompetenčne opremljenost mladih za njihovo ekonomsko in socialno osamosvajanje ter aktivno participacijo v družbeno-političnih procesih. Mlade sistematično opremljamo z ustreznimi znanji, veščinami in kompetencami za kontinuirano mladinsko in prostovoljsko delo ter jih usposabljammo za učinkovito delovanje v vrstniškem skupinskem okolju.

»**Usposabljanja mladih za pomoč vrstnikom**« je obvezno usposabljanje pred pričetkom opravljanja organiziranega »Prostovoljskega dela mladih za mlade« v naši organizaciji. Od oktobra do decembra 2025 smo z namenom mladim približati prostovoljstvo kot obliko aktivnega družbenega delovanja izpeljali 15 predstavitev programa na srednjih šolah in fakultetah, ki se jih je udeležilo 373 mladih. Usposabljanje je zajemalo 1 uvodno informativno srečanje in 4 izobraževanja za neposredno delo. Za prostovoljsko delo v naši organizaciji smo usposobili 20 mladih.

V mesecu maju smo izpeljali **Vmesno usposabljanje** za celotno skupino prostovoljcev, ki je bilo tokrat glede na interes prostovoljcev osredotočeno na temo nudenja učne pomoči otrokom priseljencem.

Sodelavci in prostovoljci **smo se udeležili 12 izobraževanj in usposabljanj** na lokalnem in nacionalnem nivoju s področja mladinskega dela, informiranja in komuniciranja, prostovoljskega dela, Erasmus+: Mladina, Evropska solidarnostna enota, podnebnih sprememb, migracijah, delovno-pravne zakonodaje...

I. 3. Dostop mladih do trga delovne sile in podjetnost mladih

Na področju dostopa mladih do trga dela se v naši organizaciji vsebinsko posvečamo predvsem delavskim pravicam, problematiki brezposelnosti, boju proti prekarnim oblikam dela, saj želimo mlade opozoriti na pasti nekritičnega prevzemanja idej in smernic neoliberalizma in jih opolnomočili za informiran vstop na tako imenovan trg delovne sile ter jih vzpodbuditi, da ozavestijo pomen boja za delavske pravice v zgodovini in danes.

V **11. letniku Rosine šole delavskih pravic za mlade** smo pripravili 4 dogodke, ki se jih je udeležilo 158 mladih in ostalih zainteresiranih, naslavljali pa smo problematiko migracij. Ponovno smo bili veseli, da nam uspe za naše vsebine pridobiti res priznane in zanimive strokovnjakinje in strokovnjake.

V letu 2024 smo bili uspešni na javnem razpisu **Z mladinskim delom proti prekarosti** Ministrstva za vzgojo in izobraževanje. Namen javnega razpisa je povečati varnost mladih, ki so ranljiva skupina na trgu dela. Cilj je usposobiti in opolnomočiti mlade in mladinske delavce o problematiki prekarosti preko vzpostavljenega podpornega okolja v mladinskem sektorju. Javni razpis za izbor operacij se izvaja v okviru Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027 v Sloveniji.

V okviru projekta smo v letu 2025 izpeljali 8 delavnic Skupaj prosti prekarosti na Srednji elektro-računalniška šoli Maribor, ki se jih je udeležilo 205 dijakov drugih in tretjih letnikov, in 1 delavnico za zainteresirane v naših prostorih. Na svetovanja so prihajali predvsem mladi, ki zaključujejo študij oziroma so ga že zaključili in potrebujejo nasvete glede vstopa na trg dela, urejanja delovnopравниh statusa ter prvih kariernih odločitev. Svetovanja so pokrivala ključne teme, kot so študentsko delo, prakse v tujini, različne oblike pogodb (avtorske, podjetne, s. p.), prispevki in davki, prepoznavanje elementov delovnega razmerja ter zaščita pred izkoriščanjem, hkrati pa so vključevala tudi podporo pri iskanju zaposlitve, pripravi na razgovor ter razumevanju delavskih pravic in pasti prekarnega dela.

I. 4. Skrb za mlade z manj priložnostmi

O svetovanju v našem centru govorimo, kadar gre za usmerjanje posameznikov, družin, skupin z dajanjem nasvetov, odpiranjem različnih možnosti reševanja njihove težave, nudenjem pomoči pri opredeljevanju ciljev in dajanje potrebnih informacij. Izvajajo ga zunanje strokovne sodelavke. Tudi v letu 2025 je bilo na voljo brezplačno »**Individualno svetovanje mladim z učnimi težavami, težavami v komunikaciji in medsebojnih odnosih**«, v okviru katerega je bilo zaradi omejenih finančnih sredstev izvedenih le 20 svetovanj. Na svetovanje so prihajali mladostniki, ki so se soočali s težavami na področju učne motivacije, organizacije učenja, koncentracije ter vztrajnosti. Prisotne so bile tudi težave pri socialnem vključevanju in vzpostavljanju odnosov z vrstniki.

I. 5. Prostovoljstvo, solidarnost in medgeneracijsko sodelovanje mladih

Razvijanje in izvajanje organiziranega »**Prostovoljskega dela mladih za mlade**« je vsa leta delovanja ena izmed temeljnih dejavnosti naše organizacije. Prostovoljstvo prepoznavamo kot eno izmed najpomembnejših oblik aktivne participacije mladih v družbi, ki mlade hkrati tudi trajnostno spodbuja k zagovorništvu tistih posameznikov oziroma skupin, ki potrebujejo podporo, svetovanje, opolnomočevanje ali neposredno pomoč. Prostovoljci (dijaki, študentje, zaposleni in brezposelni mladi) v naši organizaciji nudijo prostovoljsko pomoč neposredno uporabnikom naših prostovoljskih programov otrokom in mladim iz lokalne skupnosti, s poudarkom na mladih z manj priložnostmi.

V letu 2025 je 33 mladih prostovoljcev v okviru programa »Prostovoljskega dela mladih za mlade« delovalo na treh področjih.

Program Nudenje brezplačne učne pomoči zajema neposredno pomoč pri učenju otrokom in mladostnikom s šolskimi težavami, predvsem s težavami pri učenju, s poudarkom na osebni pomoči, ki zajema nudenje vzpodbude in podpore pri premagovanju vsakodnevnih težav. Prostovoljci so 27 uporabnikom nudili 385 brezplačnih učnih pomoči.

PEKARNA DOBIŠ DAŠ-aktivno in ustvarjalno preživljanje prostega časa z mladimi z manj priložnostmi je program, katerega osnovni namen je aktivno preživljanje prostega časa z otroki in mladostniki z manj priložnostmi. Program je namenjen otrokom in mladostnikom s čustvenimi in vedenjskimi težavami. Skupina prostovoljcev je obiskovala mladostnike v Mladinskem domu Maribor. Skupno so imeli prostovoljci 10 pripravljanih srečanj in izpeljali 10 druženj.

Konec meseca maja smo glede na velike potrebe otrok in mladih s priseljenskim ozadjem vzpostavili nov prostovoljski program Besedne bilke – Moč jezika za vključevanje v družbo. Izpeljali so 29 srečanj, na katerih je bilo vključenih 155 mladih.

Mladim prostovoljcem smo nudili strokovno podporo v obliki mentorskih srečanj celotne skupine prostovoljcev (5 srečanj) ter konzultacij z zunanjo strokovno sodelavko za skupino Nudenje brezplačne učne pomoči (5 strokovnih konzultacij).

Na koncu šolskega leta 2024/2025 smo organizirali zaključno srečanje ter podelili potrdila o uspešno opravljenem prostovoljskem delu.

Mladi v naši organizaciji opravljajo **prostovoljsko delo tudi na področju kulture**. Pomagali so pri pripravi in izvedbi 15. StopTrik MFF, pri pripravi in izvedbi projektov na področju vizualne umetnosti v OBRAT-u, prostoru umetnosti in participacije, ter pri pripravi in izvedbi izobraževanj in usposabljanj na področju kulture. Na področju kulture je v letu 2025 delovalo 18 prostovoljcev.

Program **Evropska solidarnostna enota** prepoznavamo kot enega ključnih mehanizmov za krepitev mladinskega dela, saj pomembno prispeva k doseganju avtonomije mladih, hkrati pa ponuja dragoceno priložnost za medkulturno učenje ter spodbujanje njihove aktivne participacije v družbi. V organizaciji so v letu 2025 opravljalo mednarodno prostovoljsko delo tudi 4 mladi prostovoljci v okviru Evropske solidarnostne enote, ki so pomagali pri pripravi in izvedbi projektov in programov na področju mladine in kulture, prav tako pa so organizirali tudi lastne dogodke. Veliko pozornosti smo namenili tudi promociji mobilnosti mladih v našem lokalnem okolju.

Skupno je 55 prostovoljcev v naši organizaciji v letu 2025 na področju mladine in kulture opravilo 5885 prostovoljskih ur.

V zavodu smo posebej osredotočeni na spodbujanje in promocijo prostovoljstva v lokalni skupnosti in na podporne aktivnosti za sistemsko uveljavljanje in ureditev področja prostovoljstva. Kot **koordinatorji lokalne mreže »Prostovoljstvo v Mariboru«** delujemo na treh področjih in sicer na področju informiranje in promocija, izobraževanja in strukturne podpore. Konkretno informacije o prostovoljskem delu smo v letu 2025 nudili 86 osebam. Organizirali in izpeljali smo »Dan za spremembe«, v okviru katerega smo organizirali Skupnostno kvačkanje brez meja, ki se ga je udeležilo 95 udeležencev, od tega

52 mladih. Organizirali in izpeljali smo »Festival prostovoljstva v Mariboru 2025«, znotraj katerega smo organizirali 3 dogodke (Predavanje: Vzroki za radikalizacijo mladih (moških), Okrogla miza: Prostovoljstvo za družbene spremembe, Seminar: Nudjenje prostovoljske učne pomoči mladim priseljenkam_cem), ki se jih je udeležilo 88 udeležencev (prostovoljci, mentorji, vzgojno-izobraževalni delavci...).

Glede na velike potrebe, ki jih opažamo v lokalnem okolju, smo v sodelovanju z Amnesty International Slovenije pričeli z novim prostovoljskim programom Ure slovenske konverzacije za priseljence_ke. 31 srečanj se je udeležilo 404 udeležencev.

Za članice mreže Prostovoljstvo v Mariboru smo za mentorje in koordinatorje prostovoljstva s Slovensko filantropijo soorganizirali usposabljanje Reševanje konfliktnih situacij v prostovoljstvu in delavnico Kako pripraviti zanimive opise prostovoljskih del. Ob mednarodnem dnevu prostovoljstva smo v mesecu decembru pripravili okroglo mizo Vključujoče prostovoljstvo - vidik oseb s priseljenkim ali manjšinskim ozadjem, saj smo želeli opozoriti na naraščajočo nestrpnost v slovenski družbi do priseljenih oseb in romske skupnosti.

Administrirali smo lokalni brskalnik mb.prostovoljstvo.org in nudili podporo organizacijam. Prav tako smo članicam mreže nudili individualno svetovanje in tehnično podporo za uporabo aplikacije EVI.

I. 6. Mobilnost mladih in mednarodno povezovanje

Zavod že od leta 2004 vsako leto redno gosti in v tujino pošilja prostovoljce Evropske prostovoljske službe (Erasmus+ Mladi v akciji program Evropske komisije) oziroma mednarodne udeležence v okviru **Evropske solidarnostne enote** (ESE). ESE je namenjen mladim od 18. do vključno 30. leta in jim omogoča neformalno izobraževanje znotraj mednarodnega prostovoljskega projekta ter ponuja možnosti za sodelovanje v solidarnostnih aktivnosti (pripravištva in zaposlitve) doma ali v tujino.

Do sredine meseca julija 2025 smo gostili 2 ESE prostovoljce iz Bosne in Srbije. V začetku septembra sta se nam pridružili 2 novi ESE prostovoljki, ki prihajata iz Srbije in Španije.

Projekt je zasnovan tako, da s pomočjo neformalnega in priložnostnega učenja prispeva k razvoju kakovostnih aktivnosti na področju mladine, kulture in družbene angažiranosti. Prostovoljci so pomagali pri načrtovanju, pripravi in izvedbi mladinskih, kulturnih, civilno-družbenih programov in projektov, prav tako pa so izvajali tudi lastne projekte. Veliko skrb smo namenili tudi promociji mobilnosti mladih. ESE prostovoljci so v našem lokalnem okolju preko različnih oblik aktivno promovirali program ESE in Erasmus+ Mladi v akciji.

V prvi polovici leta smo zaključili z delom v mednarodnem projektu **Mladi za urbano prostovoljstvo (Forward in Urban Youth Volunteering 21)**, podprtem s strani programa Erasmus +, ki je bil namenjen krepitvi prostovoljstva, s fokusom na mladih v mestnih okoljih.

V okviru projekta **Moje mesto skozi čas (My city through time)** smo na začetku leta skupaj s partnerji evalvirali aktivnosti in rezultate projekta ter čez leto promovirali Orodja mladinskega dela in izobraževalne kartice, s katerimi naslavljamo delavske pravice, medijsko pismenosti in avtonomne cone.

Nadaljevali smo z izvajanjem vsebin v okviru sodelovalnega partnerstva na področju mladine: **Urbane skupnosti - V tranziciji za mlade (Urban Communities - In Transition for Youth)**. Udeležili smo se tako študijskih obiskov, kakor tudi partnerskih srečanj v Zagrebu, Budimpešti in Kismarošu ter organizirali partnersko srečanje v Mariboru za 17 udeležencev. Gostom iz partnerskih organizacij smo predstavili lokalne organizacije, skupnostne prostore in lokalne pobude, ki delujejo na področju trajnosti, participacije in aktivizma. Vsakemu obisku in srečanju so sledile vmesne evalvacije v obliki skupinskih razgovorov.

I. 7. Sodelovanje mladih pri upravljanju javnih zadev v družbi

Predstavniki zavoda vsa leta **aktivno sodelujemo** pri pripravi in izvajanju lokalnih in nacionalnih politik na področju mladine in kulture. Sodelujemo v posvetovalnih telesih, na okroglih mizah, konferencah, posvetih in javnih tribunah, ki si prizadevajo za razvijanje področja mladine in kulture na lokalni, regionalni, nacionalni in mednarodni ravni.

V letu 2025 smo sodelovali na 27 dogodkih (okrogle mize, posveti, konference, predstavitve, raziskave..) in pri pripravi 2 strateških dokumentov (Lokalni program za mladino, Resolucija o Nacionalnem programu za mladino). Na področju kulture smo bili zelo aktivni v delovna skupina za film, ki jo koordiniramo. Skupaj z relevantnimi organizacijami smo spremljali izvajanje Lokalnega programa kulture v MOM na področju filma, prav tako smo aktivno sodelovali na delovnih srečanjih v zvezi s pripravo upravljalnega modela za mestni kino v Centru Rotovž.

V okviru **organizacijske, strokovne in tehnične podpore zainteresiranim** posameznikom, samoorganiziranim in neorganiziranim mladim, iniciativnim skupinam, organizacijam smo koordinirali terminsko in prostorsko rabo naših prostorov v Upravni stavbi v KC Pekarna, ateljejih v Vetrinjskem dvoru, OBRAT-u, prostoru umetnosti in participacije, omogočali izposojajo tehnične opreme, nudili uporabo računalniških delovnih postaj za namene grafičnega oblikovanja in drugega kreativnega ustvarjanja ter nudili organizacijsko, strokovno in tehnično podporo zainteresiranim posameznikom, iniciativnim skupinam in organizacijam.

Na področju **strokovnega dela v procesu prenove Kulturnega centra Pekarna** smo se kot programski koordinator udeležili 6 sestankov Programskega sveta KC Pekarna in 2 plenumov uporabnikov ter vzdrževali komunikacijo s pristojnimi na MOM (Urad za kulturo in mladino). Pripravili in objavili smo razpis za nove člane Programskega sveta KC Pekarna ter poziv Programskega sveta KC Pekarna za letna poročila uporabnikov KC Pekarna in sodelovali pri pregledu prispelih poročil.

Aktivno smo sodelovali pri pripravi in izvedbi 31. obletnice KC Pekarna, v okviru katere smo organizirali 8 dogodkov, ki se jih je udeležilo 207 gledalcev, udeležencev...Izpostavljam pogovor s strokovnjaki, s

katerimi smo govorili o stavbah KC Pekarna kot pomembni kulturni dediščini, gostili smo predavanje urednikov monografije Alpelecho, pripravili tiskovno konferenco in z drugimi organizacijami sodelovali pri organizaciji številnih koncertov v okviru obletnice.

Tako kot vrsto let, smo tudi v letu 2025 aktivno programsko sodelovali z **Ustanovo nevladnih mladinskega polja Pohorski bataljon**. Udeležili smo se 5 sestankov, Alelujanja in volilne seje ustanove, v okviru 31. obletnice KC Pekarna pa smo skupaj organizirali predstavitev izsledkov najnovejše raziskave o stanju samoniklih prizorišč, ki jo pripravlja UPB in ki predstavlja smiselno nadgradnjo, razširitev in aktualizacijo raziskave iz leta 2012 z naslovom "Na trdna tla, brezsrarni pregled samoniklih prizorišč in premislek nevladja mladinskega polja".

Aktivno smo sodelovali tudi v **Iniciativni filmskih festivalov**, katere namen je strokovno povezovanje aktivnih organizatorjev iz cele Slovenije, analiza aktualnega stanja na področju filmskih festivalov v Sloveniji, prepoznavanje problematik delovanja, dialog z odločevalci in prizadevanje za izboljšanje pogojev za ustvarjanje in organizacijo filmskih festivalov ter oblikovanje skupne vizije za prihodnost področja.

I. 8. Ustvarjanje produkcijskih pogojev za angažirano umetnost

Na področju dostopanja mladih do kulturnih dobrin in ustvarjalnosti smo zaradi dobrih rezultatov in zadovoljstva mladih v preteklih letih, program načrtovali še bolj participatorno in družbeno aktualno ter čim bolj izven polja institucionalne kulture. Program je tudi v letu 2025 pokrival ključna področja ustvarjanja našega zavoda na področju kulture in sicer vizualno umetnost, avdiovizualno umetnost, glasbeno umetnost, uprizoritveno umetnost in socialno kulturne vsebine. Kot že večkrat zapisano, zagovarjamo participatorne pristope k snovanju in izvajanju programa, kritičnost, ki za nas pomeni etični in politični imperativ ter avtonomnost in konstantno preizpraševanje lastne pozicije, ki sta nujno potrebni za kakovostno ustvarjanje in družbeno angažirane kulturne projekte.

1. Vizualna umetnost

Program »**Soba za goste Maribor/GuestRoomMaribor**«, mednarodna rezidenčna platforma, spodbuja večkulturnost in kreativnost mladih umetnikov. Na začetku leta smo objavili in izvedli mednarodni javni poziv za prijavo na umetniške rezidence (open-call), na katerega se je prijavilo 64 umetnikov. Na predlog strokovne žirije smo izpeljali 7 enomesečnih rezidenc za vizualne in interdisciplinarne umetnike, na katerih smo gostili 11 umetnikov. Skupno smo pripravili 7 predstavitevnih dogodkov / Spoznaj umetnika / Meet the Resident, 7 Interesnih safarijev in 7 predstavitev končne produkcije (razstava, performans). Skupno smo beležili 632 obiskovalcev in udeležencev dogodkov.

Na področju vizualne umetnosti smo konec meseca marca v OBRAT-u otvorili **razstavo »Poglej me v oči, ta čas je zdaj!«** študentov Akademije umetnosti Univerze v Novi Gorici, ki je imela dober odziv mladih in javnosti. Spremljevalni program animiranih filmov je sestavljal izbor iz lanske produkcije animiranih in igranih filmov, nastalih v rednem programu.

V OBRAT-u smo pripravili in otvorili razstavo **plakatov Art Against Apartheid in fotografij kolektiva Active Stills**. Razstava je osvetlila boj Palestincev za svobodo, zajet v arabski izraz "sumud" (neomajna vztrajnost), ki predstavlja tako kulturno vrednoto kot politično strategijo proti izraelskemu zaseganju zemlje in etničnemu čiščenju.

V sodelovanju s Film Factory smo v OBRATU za dijake in študente pripravili **delavnico stop animacije Ko se mesto premakne**, ki jo je vodila umetnica Asja Trost. Sledila je spremljajoča razstava **Bil je jasen, mrzel februarski dan in ura je odbila trinajst** na delavnici nastalih izdelkov ter avtorskih del umetnice.

V okviru **Cikla predavanja iz umetnostne zgodovine Novoveška arhitektura in umetnost** smo pripravili 7 vsebin za mlade in ostale zainteresirane. Posameznega predavanja se je udeležilo od 9 do 13 udeležencev.

V sklopu projekta "**Umetniki za umetniško izobraževanje**" smo tudi v letu 2025 sodelovali s Hrvaškim društvom likovnih umetnikov in z Zavodom MARS. Za 20 dijakinj in dijakov iz srednjih šol za oblikovanje iz Hrvaške smo pripravili 10 dnevno umetniško izobraževanje z bogatim spremljevalnim programom. Ob zaključku izobraževalnega procesa so mentorice in dijaki pripravili zaključno predstavitev umetniških procesov in izdelkov.

Odzvali smo se povabilu Umetnostne galerije Maribor in se pridružili **Art Walk-u**. Eden izmed vodenih sprehodov med številnimi prizorišči se je začel pri nas, v OBRATU - prostoru umetnosti in participacije, kjer so si obiskovalci še zadnji dan ogledali razstavo rezidenčnih umetnikov programa SobaZaGosteMaribor, Eneja Gale in Moe Yoshida "Oblakov gleženj".

Konec leta smo se odzvali prošnji umetnika in v naši galeriji OBRAT postavili na ogled njegovo razstavo **DNLM: DÉJÀ DÉJÀ VU**, ki je imela dober odziv javnosti.

2. Avdiovizualna umetnost

StopTrik je eden izmed večjih in najstarejših festivalov stop animacije v Evropi. Odlikuje ga preišljen izbor animiranih filmov in priznavanje domačih in mednarodno uveljavljenih ustvarjalcev, strokovnjakov in pedagogov s področja stop animacije. Ne ponuja le edinstvenega vpogleda v svet stop animacije, ampak je tudi pomembna platforma za poglobljeno medkulturno izmenjavo med umetniki, kuratorji in občinstvom.

Na festivalu se prepleta praznovanje stop animacije s poglobljeno refleksijo družbenih, kulturnih in političnih fenomenov.

Na poziv za prijave na **15. StopTrik Mednarodni Filmski Festival** smo prejeli za tekmovalni program 347 prijav, za otroški program pa 67, kar priča o priljubljenosti festivala v mednarodni skupnosti stop animatorjev. Objavili smo tudi poziv za flipbooke, na katerega je prispelo 33 prijav.

Na 15. StopTrik MFF je bilo v petih dneh pestrega dogajanja prikazanih 179 filmov na 20 filmskih projekcijah, ki si jih je ogledalo 1904 gledalcev. Izredno smo ponosni na odziv mednarodnih gostov. Na festivalu se nam je pridružilo 87 priznanih animatorjev, kuratorjev, direktorjev in predstavnikov drugih filmskih festivalov ter strokovnjakov s področja filma.

Z osrednjo temo SATIRA, BLASFEMIJA, KARNEVAL smo v središče postavili humor, ne tisti mehak, prijeten, ampak oster, kaotičen ter včasih brutalni smeh, ki se pojavi, ko se svet zdi neprimeren za življenje. Retrospektivni program je slavil divji, kolektivni in subverzivni smeh, karnevalski osvobajajoči potencial je rušil hierarhije, se posmehoval avtoritetam in našel užitek v smehu do solz. Stop animacija cveti tam, kjer vlada absurd.

Tudi letošnja edicija festivala se je odvija v znamenju solidarnosti s palestinskim ljudstvom, ki že desetletja živi pod okupacijo in apartheidom, zadnji dve leti pa Izrael nad njim izvaja genocid. Med drugim smo zavrteli selekcijo animacij novo ustanovljene iniciative Animirana Palestina, ki je prikazala različne vidike palestinskega življenja, pred vsako festivalsko projekcijo pa je bilo prikazano eno animirano sporočilo podpore palestinskemu ljudstvu.

V okviru 15. StopTrik MFF smo izpeljali tudi 7 strokovnih obfestivalskih dogodkov (okrogla miza, pogovor in projekcija, pogovor, diskusija, delavnici). Znotraj strokovnih obfestivalskih dogodkov izpostavljamo trifazno delavnico stop motion animacije, ki se je udeležilo 23 študentov iz 7 mednarodnih univerz. Izpeljali smo 5 spremljevalnih dogodkov (razstavi, performans, glasbeni in VJ dogodki). Strokovnih obfestivalskih in spremljevalnih dogodkov se je skupno udeležilo 1420 udeležencev.

Na zaključni slovesnosti v Vetrinjskem dvoru smo podelili 2 Veliki nagradi mariborskega občinstva - Maribor Grand Prix, Nagrado mariborskega občinstva za Mednarodni tekmovalni program: Borderlands in 2 nagradi mariborske študentske žirije.

Posebej smo hvaležni Akademiji umetnosti Univerze v Novi Gorici, ekipi Vetrinjskega dvora Narodnega doma Maribor, Lutkovnemu gledališču Maribor, Zavodu MARS Maribor, AGD Gustaf ter drugim mednarodnim festivalom animacije ter mariborskim izobraževalnim ustanovam. Sodelovanja so iz leta v leto močnejša in se tudi vedno bolj vsebinsko dopolnjujejo.

Projekcije stop animacij so namenjene promociji stop animacije širši javnosti v lokalnem okolju in s tem prispevek k vzgajanju občinstva, ki bo znalo ceniti kakovostni animirani kratkometražni film. V okviru Festivala Lent smo organizirali 3 projekcije, na katerih smo beležili 111 gledalcev,

Nadaljevali smo z izobraževalnim programom s področja filmske teorije, s katerim zapolnjujemo pomanjkanje pomembnih izobraževalnih vsebin ter se sistematično in kontinuirano posvečamo filmski vzgoji, ki vključuje in izobražuje mlade ustvarjalce in profesionalce iz različnih področij. Čez leto je potekal cikel **Filmski pogled**, v okviru katerega smo v sodelovanju s Filmskim društvom Film Factory gostili 10

različnih strokovnjakov iz področja filmske teorije in kritike in pripravili 10 predavanj, ki se jih je udeležilo 159 mladih in ostalih zainteresiranih.

V okviru **konzorcija Film in Maribor**, v katerem aktivno delujejo poleg naše organizacije Film Factory Maribor, Zavod Mars Maribor in Društvo Mitra, smo organizirali 1 filmsko projekcijo in aktivno sodelovali na delovnih srečanjih v zvezi s pripravo upravljskega modela za mestni kino v Centru Rotovž.

Kot koordinator **Delovne skupine za film** smo skupaj z relevantnimi organizacijami in posamezniki spremljali izvajanje Lokalnega programa kulture v MOM na področju filma ter opravljala sprotne evalvacije.

Od leta 2021 smo s festivalom StopTrik člani mednarodne mreže **Animation Hub**, v okviru katere smo sodelovali na 1 sestanku in kurirali 1 selekcijo stop animacij.

Mrežo festivalov animiranega filma ANIMAMUS smo leta 2022 vzpostavili Flipbook Film Festival, Evropski festival kratkega animiranega filma (Skopje, Makedonija), Balkanima European Animated Film Festival (Beograd, Srbija), Supertoona International Animation Festival (Šibenik, Hrvaška), StopTrik International Film Festival (Maribor, Slovenija / Łódź, Poljska) in Animakom Fest (Bilbao, Španija). Sodelovali smo na enem letnem srečanju mreže.

3. Glasbena umetnost

V sklopu 31. obletnice KC Pekarna smo skupaj s 4 partnerskimi organizacijami sodelovali pri pripravi in izvedbi **7 dnevnega glasbenega dogajanja**, ki so se odvili na 5 prizoriščih. Soorganizirali smo nastop 15 glasbenih skupin, 11 DJ-jev, 1 jamm session. Poskrbeli smo za vizualno podobo praznovanja 31. obletnice KC Pekarna in aktivno sodelovali pri promociji (novinarska konferenca, radijska oddaja...). Skupno smo beležili 1880 obiskovalcev. Veseli smo, da so z nami praznovali in podprli naša prizadevanja številni obiskovalci iz Maribora, Slovenije in tujine!

I. 9. Socialno kulturni programi

Knjižnica tete Rose – knjižnica s čitalnico z družbeno angažirano literaturo ponuja mladim in zainteresirani javnosti vsak delovni dan dostop do kakovostne literature družbenih in političnih teoretikov in aktivistov. V letu 2025 je bilo izposojenih 74 kom knjižnega gradiva.

V skladu z mislijo Rose Luxemburg, po kateri se naša knjižnica imenuje, smo v okviru programa **Knjižnica tete Rose – predavanja in izobraževanja** organizirali 3 dogodke (ogled filma, predstavitev).

Veganske večerjice, ki jih pripravljamo v sodelovanju z Za živali!, društvom za uveljavitev njihovih pravic, so namenjene promociji etičnega veganstva kot družbeno-političnega gibanja v lokalnem okolju in širše ter ozaveščanju o pomenu pravic živali. V letu 2025 smo sodelovali pri pripravi 1 predavanja.

Zaposleni, sodelavci in prostovoljci naše organizacije smo se udeležili 9 **izobraževanj in usposabljanj** za uspešno delo na področju kulture.

II. PROGRAMSKO SODELOVANJE IN MREŽENJE

Zaradi kakovosti in raznovrstnosti programov naše organizacije sodelujemo z drugimi lokalnimi, nacionalnimi in mednarodnimi organizacijami v mnogih kratkoročnih in dolgoročnih projektih in smo člani več lokalnih, regionalnih in mednarodnih mrež.

Organizacija je podpisnica Etičnega kodeksa organiziranega prostovoljstva, **članica "Slovenske mreže prostovoljskih organizacij"** in **koordinatorica lokalne mreže »Prostovoljstvo v Mariboru«**.

V okviru projekta Erasmus+ Mladina: Sodelovalno partnerstvo na področju mladine z naslovom **Mladi za urbano prostovoljstvo (Forward in Urban Youth Volunteering 21)** smo na začetku leta 2025 skupaj s partnerji **Grupul Pont iz Romunije, Obstinska Fondatsia Plovdiv iz Bolgarije, Omilos UNESCO Neon Thessalonikis iz Grčije, Omladinski savez udruženja Kruševo iz Severne Makedonije, Novi Sad Omladinska prestolnica Evrope-Opens iz Srbije** zaključili z delom na rezultatih partnerstva in napravili evalvacijo sodelovanja.

V okviru prostovoljskega programa **Pekarna DOBIŠ DAŠ**-aktivno in ustvarjalno preživljanje prostega časa z mladimi z manj priložnostmi smo v prvi polovici leta dobro in kontinuirano sodelovali z **Mladinskim domom Maribor**.

V mesecu aprilu 2025 smo sodelovali z **Organizacijo za participatorno družbo in II. gimnazijo Maribor** pri organizaciji in izvedbi delavnic **S kritično pismenostjo do participatornega proračuna v šolah**.

Tudi v letu 2025 smo bili aktivni člani **Strateškega sveta** za svetovalno dejavnost v izobraževanju **Andragoškega zavoda Maribor**. Z Andragoškim zavodom Maribor smo nadaljevali sodelovanje v okviru njihovega programa PUM-O+.

Z **Vodnikovo domačijo, Organizacijo za participatorno družbo, Gibanjem za pravice Palestincev, Amnesty International Slovenije, Zavodom Open in s podporo Lutkovnega gledališča Maribor, ZRC SAZU, Filozofske in Pravne fakultete Univerze v Mariboru ter Pravne fakultete Univerze v Ljubljani** smo med majem in julijem organizirali cikel dogodkov Svobodna Palestina.

Nadaljevali smo z izvajanjem vsebin v okviru sodelovalnega partnerstva na področju mladine: **Urbane skupnosti - V tranziciji za mlade (Urban Communities - In Transition for Youth)**, ki povezuje našo organizacijo s partnerskima organizacijama **Udrugo Vestigium iz Hrvaške** in **Profilantrop Egyesület iz Madžarske**. Udeležili smo se tako študijskih obiskov, kakor tudi partnerskih srečanj v Zagrebu, Budimpešti in Kismarósu ter organizirali partnersko srečanje v Mariboru.

Na začetku leta smo skupaj s partnerji evalvirali aktivnosti in rezultate projekta in čez leto promovirali Orodja mladinskega dela in izobraževalne kartice ter Priporočila za mladinsko delo ter zgodovinsko in civilnodružbeno v okviru projekta **Moje mesto skozi čas (My city through time)**, ki ga je sestavljalo sedem organizacij partneric, med katerimi je bila vodilna **Documenta iz Zagreba**, in je bil sofinanciran iz programa Erasmus+: Mladi v akciji, Ključni ukrep 2 - sodelovalna partnerstva. Poleg naše organizacije in Documente so bili partnerji še **Fundacio Solidaritat ub (Barcelona)**, **Blockfrei (Dunaj)**, **United societies of Balkans (Thessaloniki)**, **Associazione Quarantasettezeroquattro (Gorica)**, **Artistania e.V. (Berlin)**.

V sklopu projekta "**Umetniki za umetniško izobraževanje**", sofinanciranem iz programa Erasmus +, Ključni ukrep 1: Učna mobilnost posameznikov, smo tudi v letu 2025 sodelovali s **Hrvaškim društvom likovnih umetnikov in z Zavodom MARS**. Za 20 dijakinj in dijakov iz srednjih šol za oblikovanje iz Hrvaške smo pripravili 10 dnevno umetniško izobraževanje z bogatim spremljevalnim programom.

V okviru **15. StopTrik Mednarodnega filmskega festivala** smo sodelovali z mnogimi partnerskimi organizacijami iz Slovenije in tujine. Izpostavljamo sodelovanje študentov animacije v konceptualni delavnici stop animacije Workshot 2.0, ki jo je organizirala naša organizacija v sodelovanje z mrežo univerz v sklopu Kombiniranega intenzivnega programa Erasmus+, ki ga **koordinira Akademija umetnosti Univerze v Novi Gorici** in ki je v letu 2025 vključevala sledeče partnerje: **Univerza za uporabne znanosti Zgornja Avstrija (Wels, Avstrija)**; **NBU, Nova bolgarska univerza v Sofiji (Bolgarija)**; **Akademija za likovno umetnost v Zagrebu (Hrvaška)**; **EKA, Estonska akademija za umetnost v Talinu (Estonija)**; **Univerza Lusofona v Lizboni (Portugalska)**; **Akademija za uprizoritvene umetnosti VŠMU (Bratislava, Slovaška)** in **Univerzitetna šola za umetnost - ERAM (Girona, Španija)**.

Kot koordinator delovne skupine za film, smo s predstavniki NVO, javnih zavodov in samozaposlenih v kulturi, ki se ukvarjajo s področjem filma, spremljali izvajanje Lokalnega programa kulture v MOM na področju filma. Prav tako smo s **konzorcijem Film in Maribor**, v katerem od leta 2019 aktivno delujejo poleg naše organizacije **Film Factory Maribor, Zavod Mars Maribor in Društvo Mitra**, aktivno sodelovali na delovnih srečanjih v zvezi s pripravo upravljalkega modela za mestni kino v Centru Rotovž.

Na področju mladine in kulture dobro sodelujemo z **relevantnimi nevladnimi organizacijami**, z nekaterimi **srednjimi šolami** in **fakultetami** ter **civilno-družbenimi iniciativami**, tako iz Maribora, kakor tudi iz drugih krajev po Sloveniji. Na področju kulture zelo dobro sodelujemo s štirimi **javnimi zavodi in**

sicer z Narodnim domom Maribor, Lutkovnim gledališčem Maribor, Mariborsko knjižnico in Umetnostno galerija Maribor

Zavod je soustanovitelj in član **Mladinske mreže MaMa**, član **CNVOS - Centra za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij** in **Asociacije, društva nevladnih organizacij in posameznikov na področju kulture**. Aktivno sodelujemo v **Ustanovi nevladnih mladinskega polja Pohorski bataljon** in v **Iniciativni filmskih festivalov**. Na mednarodnem nivoju smo član Evropske mreže neodvisnih kulturnih centrov - **Trans Europe Halles**, član mednarodne mreže **Animation Hub** in član Mreže festivalov animiranega filma **Animamus**.

III. OCENA USPEŠNOSTI IN DOSEGANJE NAMENA

Leto 2025 je bilo za organizacijo uspešno, saj smo ne le uresničevali zastavljene cilje, temveč tudi nadgradili prepoznavnost in vpliv naših programov na domači in mednarodni ravni. Naši programi so mladim omogočili razvijanje ustvarjalnosti, samostojnega razmišljanja in aktivnega državljanstva ter jih opremili za soustvarjanje kulturnega in družbenega prostora. Hkrati so okrepili civilnodružbeni aktivizem, podprli razvoj mladih in umetnikov ter utrdili organizacijo kot ključnega akterja na področju mladinske participacije ter vizualne in avdiovizualne umetnosti.

IV. DELOVANJE V JAVNEM INTERESU

Zavod ima priznan status programa v **javnem interesu na področju kulture** s strani Ministrstva za kulturo od leta 2009. V mesecu decembru 2019 smo s strani Ministrstva za kulturo prijeli novo odločbo, ki naši organizaciji priznava status v javnem interesu na področju kulture tudi v prihodnje. Marca 2012 smo pridobili tudi **status organizacije za mlade v javnem interesu v mladinskem sektorju** s strani Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, ki je bil na podlagi mnenja Urada RS za mladino 15.2.2022 s strani Ministrstva za kulturo podaljšan.

V. ORGANIZACIJSKA STRUKTURA

Organi zavoda so direktorica zavoda in svet zavoda. Zavod vodi direktorica. Svet zavoda sestavljajo ustanoviteljica, predstavnica zaposlenih v zavodu in trije zunanji strokovnjaki s posameznih področji.

V letu 2025 je bilo v zavodu zaposlenih 6 oseb (5 redno zaposlenih in 1 udeleženka programa javnih del). Sodelovali smo s stalnimi in občasnimi zunanjimi sodelavci. V organizirano Prostovoljsko delo mladih za mlade je bilo vključenih 33 prostovoljcev, 18 prostovoljcev je delovalo na področju kulture, nekateri projektno, nekateri pa skozi celo leto. Deset mesecev so v naši organizaciji opravljali mednarodno prostovoljsko delo 4 mladi v okviru Evropske solidarnostne enote.

VI. POSLANSTVO ORGANIZACIJE

Grajenje spodbudnega okolja za povezovanje, soupravljanje, angažirano ustvarjanje ter civilnodružbeni aktivizem.

VII. VIZIJA

Programski stebri bodo do leta 2026 tematsko poenoteni okrog ključnih tem, s čimer se bomo ažurno odzivale_i na aktualne družbene razmere, učinkoviteje dosegale_i ciljne skupine in večjo prepoznavnost v družbi in medijih.

Vzpostavile_i bomo center kritične pismenosti, ki bo mlade in pedagoške delavke_ce spodbujal k uporabi orodji kritične pismenosti za angažirano sodelovanje v družbenem življenju. V sklopu centra bomo prilagodile_i pedagoški model kritične pismenosti za poučevanje določenega šolskega predmeta, ki se bo pilotno izvajalo v dveh srednjih šolah.

Živahna in pretočna umetniška skupnost bo z drugimi skupnostmi v lokalnem okolju sodelovala pri naslavljanju aktualnih družbenih vprašanj. Z rezidenčno umetniško platformo SobaZaGosteMaribor in programom v OBRAT-u, prostoru umetnosti in participacije bomo to skupnost gradile_i in podpirale_i. Mestna občina Maribor bo kulturno-umetniške vsebine prepoznavala kot mestotvorne in jih temu primerno podpirala.

Animirani kratkometražni film za odrasle bo pripoznan in širšemu občinstvu dostopen filmski format. K razvoju področja bomo doprinašale_i s kontinuiranim programom animiranega filma in strokovnimi izobraževalnimi programi. Festival StopTrik bo mednarodno uveljavljen festival s številno splošno in strokovno publiko, ki bo polnila dvorane mestnega kina Maribor.

V Mariboru bosta prepoznana pomen in vloga prostovoljstva. Naša organizacija bo k temu pripomogla preko zagovorniških aktivnosti in podpirala prostovoljske organizacije pri izvajanju procesov prostovoljskega dela.

Natančno definirana merila uspeha organizacije in finančno stabilne zaposlitve bodo ustvarjale vključujoče in spodbudno delovno okolje ter ugodne pogoje za razvoj ključnih programov.

VIII. DATUM IN KRAJ NASTANKA LETNEGA POROČILA

19. 2. 2026, Maribor

IX. DATUM SPREJETJA LETNEGA ZAKLJUČNEGA POROČILA V USTREZNEM ORGANU PRAVNE OSEBE

23. 2. 2026